

УДК : 32:005.57:304.4:316.72 (477)

Концепт державної інформаційної політики в сучасних умовах

М.А. ЕДЕЛЄВА

Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна, E-mail: marinys@bk.ru

Авторське резюме

Розглянуто різні визначення поняття «державна інформаційна політика» в науковій літературі та правових актах. Висвітлюються концептуальні засади державної інформаційної політики. Досліджується вплив інформації на демократичні процеси у державі в період модернізації політичної системи України. Термін «інформаційне суспільство» вказує на те, що інформація на даний час є пріоритетним ресурсом у суспільстві. Інформація може бути використана політиками по-різному і в різних сферах своїх повноважень (з метою перемоги на виборах, мобілізації громадян, пояснення причин або, навпаки, з метою приховати реальні причини соціальних проблем і т.д.).

Посилення ролі інформації в суспільстві викликало розвиток інформаційної політики, її формування, визначення цілей, основні напрямки її реалізації та вплив державної інформаційної політики на політичний, економічний і соціальний розвиток країни в період модернізації політичної системи України.

Проблема державної інформаційної політики сьогодні є дискусійною, створює попит на дослідження цієї галузі. Актуальність теми обумовлена тим, що Україна знаходиться на етапі становлення та розвитку інформаційного суспільства, включена в процеси інтеграції в світове інформаційне співтовариство. В українській державі вільний доступ громадян до інформації визначений як одне з пріоритетних завдань.

Державна інформаційна політика – це квінтесенція зусиль держави, спрямованих на формування свідомості громадян для об'єднання прагнень спрямованих на зміцнення країни, політичних і громадських інститутів, які формують основи держави.

Ключові слова: інформація, інформаційне суспільство, інформаційна політика, державна інформаційна політика, соціальна інформація, інформаційні технології.

Concept of the governmental informational politics in modern conditions

M.A. EDELEVA

Zaporizhzhya state university, Zaporozhye, Ukraine, E-mail: marinys@bk.ru

Abstract

The definition of the «governmental informational politics» was viewed in the scientific literature and the legal acts. The influence of the information on the democratic processes in the country during the period of modernization of the political system of Ukraine is studied. The term «informational society» indicates that information nowadays is the first-priority resource. Information can be used by the political parties in different ways and with different scopes (with the scope of winning the elections, mobilization of citizens, their education, explanation of reasons or, on the contrary, aiming to hide the real reasons of the social problems etc.).

Reinforcement of the role of information in the society caused development of the informational politics, its formation, definition of its goals, the main directions of its realization and influence of the governmental politics on the political, economic and social development of the country in the period of modernization of the political system of Ukraine.

The problem of governmental politics today is widely discussed and creates a demand for research in this field. The actuality of this topic is mainly caused by the fact that Ukraine now is at the stage of formation and development of the informational society and is included in the processes of integration into the world's informational community. Free access of the citizens to information in Ukraine is defined as one of the priority goals.

Governmental informational politics is a quintessence of the country's efforts directed on the formation of the conscience of the citizens and unification of these efforts directed on reinforcement of the country and its political and civil institutes that form country's foundation.

Keywords: information, informational society, informational politics, governmental informational politics, social information, informational technologies.

Постановка проблеми. Завдяки інформаційній глобалізації відбувається зміна світосприйняття людей, їх способу життя, мислення. В епоху «інформаційного суспільства» інформація домінує над іншими ресурсами: ми потребуємо її повсякчасно; у світі кожної секунди виробляється велика кількість інформації; завдяки процесам інформаційної глобалізації й розвитку Інтернету зникли кордони для інформацій-

них потоків; ми можемо отримати інформацію, яка є актуальною сьогодні, і скористатися нею для реалізації своїх ідей та інтересів. На сьогодні інформація як ресурс має великий попит. Це пов'язано з виходом на перше місце ролі знань у суспільстві, а також з відносною дешевизною цього ресурсу і стрімким розвитком інформаційних технологій. Інформаційна інфраструктура та сучасні інформаційні технології кардинальним

чином змінюють повсякденне життя мільйонів людей.

Аналіз досліджень і публікацій. Перш ніж приступати до визначення поняття «державна інформаційна політика» варто уточнити поняття «інформація». В. Бебик так тлумачить термін «інформація» – це змістовне відображення об'єктивних і суб'єктивних процесів, явищ і предметів Всесвіту, себто усього, що оточує нас і міститься всередині нас [1, с. 25].

У політологічному енциклопедичному словнику за редакцією Ю. Шемшученка «інформація» (від. лат. *informatio*) – це одна з трьох основних (поряд з матерією та енергією) субстанцій, що утворюють природний світ, у якому живе людина [13, с. 241]. Ми розуміємо, що інформація робить країни ближчими, а світ вужчим, дає політичним акторам важелі впливу на здійснення перетворень у суспільстві, проведення реформ. Інформація допомагає країнам перейти на більш високий рівень розвитку, досягти мети в здійсненні модернізації суспільства.

Інформація займає особливе місце та відіграє дуже важливу роль у суспільстві, яке називають «інформаційним». Інформаційне суспільство поступово формується і в Україні. У науковому середовищі ведеться дискусія щодо поняття «інформаційне суспільство». Головними дослідниками даної проблеми стали: Д. Белл, З. Бжезинський, М. Кастельс, Е. Тоффлер, К. Шеннон та інші. Слід зазначити, що існують різні підходи до визначення «інформаційного суспільства». Однак, очевидним є те, що саме поняття «інформаційне суспільство» вказує на те, що інформація сьогодні є пріоритетним ресурсом, який завдяки своєму значенню є дуже важливим у суспільстві нового типу. Цей ресурс є найбільш доступним як в розвинутих країнах (постіндустріальних), так і країнах з перехідною економікою (індустріальних), які тільки входять в еру «інформаційного суспільства». Так, наприклад, М. Кастельс зазначає, що знання та інформація є критично важливими елементами в усіх засобах розвитку, так як процес виробництва завжди заснований на деякому рівні знань і на обробці інформації [6, с. 26]. Американський професор соціології Д. Белл у своїх дослідженнях наголошує, що інформація – це влада, доступ до інформації – це умова свободи [2, с. 330].

Д. Лайон в своїй праці «Інформаційне суспільство: проблеми та ілюзії» вказує на те, що «інформаційне суспільство» ставить питання про нові соціальні обставини, але зовсім не в тому ракурсі, як про це думають усі відомі його прихильники. Сподівання стосовно цього «нового суспільства» досить часто ґрунтуються на дуже сумнівному економічному аргументі про домінацію нового «інформаційного сектора» [7, с. 378]. Інформація може нав'язувати суспільству ту чи іншу модель поведінки, і в цьому випадку держава може використовувати інформацію як пріоритетну функцію політики.

Інформація виконує багато функцій у су-

спільстві (знання, освіта, пропаганда). Вона використовується з метою отримання знань та прийняття рішень. Виготовлення інформації є процесом. Спершу існуюча інформація систематизується, а потім вона поширюється через систему комунікації та обробляється суб'єктами, які її отримали. Інформація усвідомлюється суспільством в тій мірі, в якій члени суспільства здатні засвоїти і прийняти ту чи іншу інформацію. Слід звернути увагу на те, що той, хто отримує інформацію, може сприймати повідомлення не так, як його сприймає той, хто цю інформацію передає. А тому інформація може бути як об'єктивною, так і суб'єктивною. На створення та поширення інформації впливають політичні, соціальні, культурні умови, особливості політичної системи суспільства.

Нині важко уявити політичну діяльність без використання інформаційних потоків. Інформація може використовуватися суб'єктами політики по-різному для досягнення різних цілей (з метою перемоги в політичній боротьбі, з метою мобілізації громадян, їх просвіти, роз'яснення причин проблем, або, навпаки, заради приховування дійсних причин негараздів у суспільстві і т.п.). Та мета, з якою створюється, поширюється інформація, визначає суть інформаційної політики.

Посилення ролі інформації в суспільстві зумовило розвиток державної інформаційної політики. Нині предметом дослідження науковців є її формування, визначення завдань, основних напрямів реалізації, вплив державної інформаційної політики на політичний, економічний та соціальний розвиток держави в період модернізації політичної системи України.

Наукові дослідження функцій, принципів, напрямків та ролі державної інформаційної політики в сучасному суспільстві знайшли висвітлення у наукових працях відомих вітчизняних учених таких, як І. Арістової, В. Бебика, О. Бухтатія, В. Гурковського, В. Дрешпака, О. Дубаса, І. Кисареця, Є. Макаренко, Г. Несвіт, Ю. Несеряка, Г. Почепцова, І. Сопілко, О. Соєніна, О. Старіша, В. Степанова, Ю. Турченка, С. Чукута; російських В. Іноземцева, А. Моноїла, Ю. Нісевича та інших.

Мета дослідження полягає в дослідженні різних підходів до визначення концепту «державна інформаційна політика». Дослідження даної проблеми вимагає використання різних методологічних підходів, таких як, загальнонаукові методи дослідження, а також комплекс політологічних методів, у тому числі структурно-функціональний метод, порівняльний аналіз, а також системний підхід, який дозволяє досліджувати інформаційну політику як складну багаторівневу систему.

Виклад основного матеріалу. Протягом двадцяти п'яти років (тобто з моменту проголошення незалежності України і донині) відбувається формування інформаційної політики держави. Періодизацію розвитку державної полі-

тики України запропонував В. Дрешпак, він викремлює наступні періоди:

- перший період (з 1991 по 1994 роки) характеризується процесами формування правових основ регулювання інформаційної сфери України, визначенням основних напрямів державної інформаційної політики;

- другий період (з 1995 по 1999 роки) визначався процесами конституційного унормування основоположних принципів у сфері інформації та свободи слова, прийняттям нових законів, що регулюють найрізноманітніші аспекти інформаційних відносин та поправок до раніше прийнятих законів;

- третій період (з 2000 по 2004 роки) характеризується спробами уніфікувати нормативно-правову базу у сфері інформаційних відносин та конкретизувати напрями і завдання державної інформаційної політики України;

- четвертий період (з 2005 по 2010 роки) характеризується суттєвим зниженням темпів законотворчості в інформаційній сфері, відсутністю кардинальних змін у системі управління галузями інформаційної сфери, намаганнями лібералізувати комунікативну політику органів публічної влади, наблизити до європейських стандартів державну політику у сфері ЗМІ;

- п'ятий період (з 2011 року) характеризується насамперед процесами модернізації інформаційної сфери в цілому, що вимагатиме постійного вдосконалення її правового регулювання та, можливо, змін у системі управління її галузями [5, с.43]. На думку вченого, завершальна фаза становлення державної інформаційної політики буде тривати з кінця 2015 – до початку 2016 року.

За роки формування державної інформаційної політики в Україні були використані різні її моделі, але це не допомогло уникнути кризи в інформаційному секторі. В значній мірі винні в цьому політики.

Дослідження державної інформаційної політики дає можливість визначення її суті, особливостей та пріоритетних завдань.

Нині існує достатньо багато визначень поняття «державна інформаційна політика». Зокрема, Л. Угрин пропонує таке визначення даного поняття - діяльність держави та її інститутів у сфері виробництва, поширення, обміну, охорони інформації, а також її використання в управлінських процесах [12, с. 174]. Вчений відмічає, що інформаційна політика містить також способи та міру контролю держави за поширенням інформації, її змістом та спрямуванням [12, с. 175].

Схоже визначення цієї політики держави дають В. Вакулич та О. Бухтатий. Вони приходять до висновку, що у мінімізованому сенсі державна інформаційна політика означає ніщо інше, як цілеспрямований потік певної інформації, який так чи інакше контролюється владою [4, с. 97].

Російський вчений Ю. Нісевич відзначає, що державна інформаційна політика - це одна з основоположних складових управління сучасною державою, яка багато в чому визначає темпи і

рівень її розвитку, а також право займати гідне місце у світовому співтоваристві [11, с. 5].

Ю. Нестеряк вважає, що державна інформаційна політика України - це діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, суспільних інституцій і громадських об'єднань та створених ними засобів масової комунікації, спрямована на вироблення і реалізацію правових, політичних та економічних умов функціонування інформаційної системи, що впливають із сукупності цінностей українського суспільства [10, с. 50].

Як зазначає А. Манойло, інформаційна політика – це особлива сфера життєдіяльності людей, пов'язана з відтворенням і поширенням інформації, яка задовольняє інтереси держави і громадянського суспільства та спрямована на забезпечення конструктивного діалогу між ними та їхніми представниками [8, с. 20]. Часто причинами політичних конфліктів є саме відсутність належного діалогу між владою та суспільством. Можливо, конфлікти в Україні не були б такими гострими, якби державна інформаційна політика виконувала цю функцію.

Порушення стабільності, виникнення соціальних, політичних конфліктів створює загрозу збереженню соціальної системи. В контексті розвитку соціальних систем розглядає інформаційну політику Г. Почепцов. Він відзначає, що інформаційна політика займається організацією процесів появи, розповсюдження і зберігання інформації в соціальних системах [14, с. 8]. Також Г. Почепцов у своїх працях багато уваги приділяє «інформаційній безпеці». Він вважає, що «сучасні військові доктрини переходять від концепції інформаційної війни до концепції війни знань, оскільки інформація змінює знання...» [14, с. 172].

У наведених вище визначеннях державної інформаційної політики відзначається, що вона сприяє поширенню, обміну, охороні інформації; передбачає контроль держави за змістом та спрямуванням інформації; визначає темпи і рівень розвитку держави; створює певні умови функціонування інформаційної системи; сприяє налагодженню діалогу між державою на громадянським суспільством тощо. Всі функції, які виконує державна інформаційна політика, є дуже важливими та сприяють збереженню стабільності й розвитку держави.

Існування різних підходів до трактування поняття «державна інформаційна політика» свідчить про те, що нині в вітчизняному науковому середовищі немає єдиної точки зору на цю проблему. Проблема державної інформаційної політики сьогодні є дискусійною та створює попит на дослідження цієї галузі. Актуальність теми обумовлена тим, що Україна знаходиться на етапі становлення та розвитку інформаційного суспільства, включена в процеси інтеграції в світове інформаційне співтовариство.

Важливо знати методи і підходи, які використовують державні органи, що відповідають за відтворення інформації, яку вони поширюють

для населення з метою ознайомлення з діяльністю влади та владних установ. У політичній діяльності інформаційний ресурс відіграє важливу роль.

На сучасному етапі розвитку суспільства, коли Інтернет відіграє все більшу роль у житті окремої людини, а сучасні інформаційні технології поступово витісняють безпосереднє спілкування замінюючи його опосередкованим, людині важливо відрізнити реальне від ілюзорного, об'єктивне від суб'єктивного. Інформаційні технології постійно вдосконалюються, а їх вплив на політичну свідомість зростає.

Роль інформаційних технологій у системі державної інформаційної політики описує Ю. Нестеряк. На його думку, формування єдиного інформаційного простору цивілізації перетворюється на глобальний чинник розвитку, що зумовлює напрями суспільного прогресу [9, с. 230]. Треба розуміти, що засоби масової інформації формують особистість, громадянина і суб'єкта політики, тому влада повинна не допускати пропаганди насильства, агресії, ненависті в засобах масової інформації, оскільки вони є суб'єктом виховання суспільства, політичної соціалізації.

Отже, інформаційна політика держави впливає та змінює політичний і культурний розвиток суспільства, завдяки чому відбувається модернізація політичної системи суспільства. Одне з головних завдань влади на шляху реалізації державної інформаційної політики, є забезпечення доступу громадян до інформації, який визначено в основному законі, як право кожної особи на інформацію.

Аналізуючи державну інформаційну політику, треба виділити пріоритетні напрями роботи в цій сфері. Основні напрями державної інформаційної політики викладені в Законі України «Про інформацію», зокрема в ст. 3 йдеться про те, що кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів [15, с. 1].

Пріоритетні напрями подальшої реалізації державної інформаційної політики визначає Ю. Нестеряк: забезпечення доступу громадян до інформації; сприяння задоволенню інформаційних потреб закордонних українців; забезпечення ефективного використання інформації; зміцнення матеріально-технічних, фінансових, організаційних, правових і наукових основ інформаційної діяльності; сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберіганню національних інформаційних ресурсів; створення національних систем і мереж інформації та загальної системи охорони інформації; сприяння міжнародному співробітництву в галузі інформації і гарантування інформаційного суверенітету України [10, с. 244].

Україна перебуває на шляху перетворень. З одного боку, влада проголошує європейський напрямок розвитку, з іншого боку тягне у по-

страдянське минуле, в якому існував тотальний контроль за органами відтворення і поширення інформації. З одного боку олігархи, які володіють засобами масової інформації, нав'язують свій формат засобів масової інформації, які значною мірою формують громадську думку населення. З іншого боку, глобалізація, Інтернет, стирають кордони та перешкоди для потоку інформації з закордону.

В. Вакулич та О. Бухтатий зазначають, що класична транзитологічна модель демократизації виявилася невідповідною розвитку України. Замість утвердження демократії відбувалися процеси монополізації політико-економічних та публічних функцій [4, с. 98]. Якщо в державі працюють демократичні норми, то її методи вбудовані по принципу відкритості влади, свободи слова та доступу громадян до інформації.

За роки незалежності Україна постійно декларувала демократичний вектор спрямованості розвитку. Демократія передбачає свободу слова, вільний доступ до інформації тощо. Хоча на шлях демократичних перетворень Україна стала більше двох десятиліть років тому, але досі ми бачимо недосконалість проведення державної інформаційної політики.

Модернізація суспільства передбачає проходження певних етапів: модернізацію політичної, економічної, соціальної та культурної сфери суспільства, в тому числі й інформаційної сфери. Новий світовий порядок передбачає перехід до інформатизації суспільства.

В Українській державі вільний доступ громадян до інформації визначений як одне з пріоритетних завдань. Як відмічає О. Білоусов, прийняття Закону України «Про доступ до публічної інформації» стало важливим кроком для законодавчого урегулювання конституційного права кожного вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію та забезпечення прозорості і відкритості у діяльності органів державної влади [3, с. 23].

Важливий крок на шляху демократизації суспільства – це відкритість інформаційної політики. 28 грудня 2015 року Президент підписав Закон України № 856-VIII «Про систему іномовлення України». Цей законопроект, по-перше, інтегрує вітчизняний контент у світове інформаційне співтовариство; по-друге, забезпечує захист національних інтересів України за кордоном [16, с. 2].

Варто зазначити, що існує такий вид інформації, як «соціально значуща інформація». Як наголошує А. Манойло, соціально значуща – це інформація, що включає в себе, крім усього іншого, такі відомості: про стан економічної сфери; про події громадського життя всередині країни і за кордоном, які цікавлять значну кількість людей; про діяльність політичних партій і рухів, лідерів суспільства і держави; про ринок праці і капіталу і т.д.» [8, с. 41].

Для українського суспільства сьогодні соціально значущою є інформація про перебіг подій

на Сході України, відомості про переселенців, про реформи, про економічні та соціальні проблеми, про шляхи їх вирішення. Влада повинна проводити роз'яснювальну роботу, щоб суспільство розуміло причини виникнення тих чи інших проблем, а також розуміло те, чому саме такі, а не інші шляхи вибрані для їх вирішення та реалізації програм дій, що направлені на покращення рівня життя громадян. Коли в країні нестабільна економічна, соціальна та політична ситуація, державні дії повинні постійно інформувати населення та роз'яснювати події, що відбуваються в цих сферах суспільства. Влада повинна інформувати про виконання пріоритетних завдань. Такі дії влади піднімуть довіру до неї в суспільстві.

Ті події, які найбільш повно і часто висвітлюються в засобах масової інформації, вважаються громадськістю найважливішими та значними. А інформація, хоч би якою актуальною вона не була, не висвітлена в засобах масової інформації, подією не стає.

На сьогодні існує єдиний виконавчий орган який повинен реалізовувати, контролювати та втілювати в життя країни завдання по реалізації державної інформаційної політики – Міністерство інформаційної політики України. Однак створення міністерства не є гарантією ефективності державної інформаційної політики.

Висновки. Нині державна інформаційна політика України входить до числа найбільш актуальних проблем, які досліджуються спеціалістами з різних галузей знань: політології, соціології, державного управління та юридичних наук. У сучасному інформаційному суспільстві на перший план виходять знання, освіта. Українське суспільство стає все більш культурно осві-

ченим та інформаційно обізнаним щодо політичної діяльності держави та політиків. Державна інформаційна політика направлена на формування інформаційного простору. Держава повинна використовувати інформаційну політику для досягнення пріоритетних завдань розвитку суспільства. Вона не може та й не повинна повністю контролювати інформаційну сферу. Хоча сучасні технології дозволяють контролювати значну частку інформаційних потоків, які потрапляють в інформаційний простір, однак навіть маючи вагомий контроль над засобами масової інформації, неможливо контролювати всі потоки інформації, оскільки сьогодні частка новин, з якими громадяни знайомляться в Інтернеті, надзвичайно велика. Крім того, громадськість всіляко намагається протистояти спробам держави здійснювати тотальний контроль над особистістю в інформаційній сфері суспільства. Для того, щоб все було в рамках закону, треба вдосконалювати законодавчу базу в цьому напрямку та дотримуватися конституційних норм. Роль засобів масової інформації в суспільстві дуже важлива, тому державна політика в сфері засобів масової інформації має бути головним напрямком державної інформаційної політики.

Таким чином, державна інформаційна політика – це квінтесенція зусиль держави, спрямованих на формування свідомості громадян для об'єднання прагнень спрямованих на зміцнення країни, політичних і громадських інститутів, які формують основи держави.

Подальшого дослідження потребують питання формування інформаційно відкритого суспільства та влади, оскільки від цього залежить поступальний розвиток нашого суспільства, його демократизація та євроінтеграція.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бебик В.М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка публік рилейшинз: Монографія [Текст] / В.М. Бебик. – К. : МАУП, 2005. 440с.: іл. – Бібліогр.: с. 432-437.
2. Белл Д. Социальные рамки информационного общества [Текст] / Д. Белл // Новая технократическая волна на Западе. – М. : Прогресс, 1986. - С. 330-342
3. Білоусов О.С. Доступ до публічної інформації як чинник формування громадянського суспільства в Україні [Електронний ресурс] / О.С. Білоусов // Актуальні проблеми політики. – К., 2013. - Вип. 50. - С. 18-25. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/appol_2013_50_3.pdf / (дата звернення 10.02.2016) – Назва з екрана.
4. Вакулич В.М. Державна інформаційна політика як механізм реалізації інформаційної функції сучасної держави [Текст] / В.М. Вакулич, О.Є. Бухтатий // Публічне управління: теорія та практика. – К., 2014. – №. 1. – С. 97-107.
5. Дрешпак В.М. Концептуальні основи періодизації державної інформаційної політики України [Текст] / В.М. Дрешпак // Аспекти публічного управління. – К., 2013. – №. 2. – С. 41-47.
6. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура [Текст] / М. Кастельс; [пер. с англ.; под научн. ред. О.И. Шкаратана]. – М., 2000. – 446 с.
7. Лайон Д. Інформаційне суспільство: проблеми та ілюзії [Текст] / Д. Лайон // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія. – К.: Либідь, 1996. – С. 362-380.
8. Манойло А.В. Государственная информационная политика в особых условиях: Монография. [Текст] / А.В. Манойло. – М.: МИФИ, 2003. – 388 с.
9. Нестеряк Ю. В. Технології та моделі державної інформаційної політики / Ю.В. Нестеряк // Ефективність держ. упр.: зб. наук. пр. Львів. регіон. ін-ту держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; за заг. ред.чл.-кор. НАН України В.С. Загорського, доц. А.В. Ліпенцева. – Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2012. – Вип. 30. – С. 227-234.
10. Нестеряк Ю.В. Державна інформаційна політика: теоретико-методологічні засади : Монографія

[Текст] / Ю.В. Нестеряк. – К. : НАДУ, 2014. – 292 с.

11. Нисневич Ю.А. Государственная информационная политика России сегодня и завтра [Электронный ресурс] / Ю.А. Нисневич // Информационное общество. – 1999. – № 2. – Режим доступа: <http://emag.iis.ru/arc/infosoc/emag.nsf/BPA/8f09435324753a65c32568ba004420d3/> (дата обращения 10.02.2016) – Загл. с экрана.

12. Політична наука. Словник: категорії, поняття і терміни [Текст] / [Б. Кухта та ін.]. – Л.: Кальварія, 2003. – 500 с.

13. Політологічний енциклопедичний словник [Текст] / Упорядник В. П. Горбатенко; за ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: Генеза, 2004. – 736 с.

14. Почепцов Г.Г. Сучасні інформаційні війни [Текст] / Г.Г. Почепцов. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – 497 с.

15. Про інформацію [Електронний ресурс]: Закон України від 2 жовтня 1992 р. №2657-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення 10.02.2016) – Назва з екрана.

16. Про систему інформування України [Електронний ресурс]: Закон України від 28 грудня 2015р. № 856-VIII. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55980 / (дата звернення 10.02.2016) – Назва з екрана.

Стаття надійшла до редакції 18.01.2016

REFERENCES:

1. Bebyk, V.M., 2005. Informacijno-komunikacijnyj menedzhment u globalnomu suspilstvi: psihologiya, tehnologiyi, tehnika publik rylejshynz: monografiya [Information and communication management in a global society, psychology, technology, engineering public rylejshynz: monograph]. Kyiv (in Ukrainian).

2. Bell, D., 1986. Sotsialnyie ramki informatsionnogo obschestva [Social framework of the information society]. Moscow, 330-342 (in Russian).

3. Bilousov, O. S. Dostup do publichnoyi informaciyi yak chynnyk formuvannya gromadyanskogo suspilstva v Ukrayini [Access to public information as a factor of formation of civil society in Ukraine]. Regime to access: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/appol_2013_50_3.pdf (in Ukrainian).

4. Vakulych, V. M., Buxtatyj, O. Ye., 2014. Derzhavna informacijna polityka yak mexanizm realizaciyi informacijnoyi funkciyi suchasnoyi derzhavy [State information policy as a mechanism for implementing information function of the modern state]. 1, 97-107. Kyiv (in Ukrainian).

5. Dreshpak, V. M., 2013. Konceptualni osnovy periodyzaciyi derzhavnoyi informacijnoyi polityky Ukrayiny [Conceptual basis of periodization of the state information policy Ukraine]. 2, 41-47. Kyiv (in Ukrainian).

6. Kastels, M., 2000. Informatsionnaya epoha: ekonomika, obschestvo i kultura [The Information Age: Economy, Society and Culture]. Moscow (in Russian).

7. Lajon, D., 1996. Informacijne suspilstvo: problemy ta ilyuziyi [Information Society: Issues and Illusions]. , 362-380. Kyiv (in Ukrainian).

8. Manoylo, A.V., 2003. Gosudarstvennaya informatsionnaya politika v osobyih usloviyah: monografiya. [State information policy in special circumstances: monograph]. Moscow (in Russian).

9. Nesteryak, Yu. V., 2012. Tehnologiyi ta modeli derzhavnoyi informacijnoyi polityky [Technology and model state information policy]. 227-234. Lviv (in Ukrainian).

10. Nesteryak, Yu.V., 2014. Derzhavna informacijna polityka: teoretyko – metodologichni zasady : monogorafiya [National Information Policy: theoretical - methodological principles: monograph]. Kyiv (in Ukrainian).

11. Nisnevich, Yu.A., 1999. Gosudarstvennaya informatsionnaya politika Rossii segodnya i zavtra [The State Russian information policy today and tomorrow]. Moscow. Regime to access: <http://emag.iis.ru/arc/infosoc/emag.nsf/BPA/8f09435324753a65c32568ba004420d3> (in Russian).

12. Politychna nauka. Slovyk: kategoriyi, ponyattya i terminy [Political science. Dictionary: categories, concepts and terms]. 2003. Lviv (in Ukrainian).

13. Politologichnyj encyklopedychnyj slovyk [Political science encyclopedic dictionary]. 2004. Kyiv (in Ukrainian).

14. Pohepczov, G.G., 2015. Suchasni informacijni vijny [Modern information war]. Kyiv (in Ukrainian).

15. Pro informaciyu : Zakon Ukrayiny vid 2 zhovtnya 1992 r. № 2657-XII [On information: Law of Ukraine from 2 October 1992 r. №2657-XII]. Regime to access: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (in Ukrainian).

16. Pro systemu inomovlennya Ukrayiny: Zakon Ukrayiny` vid 28 grudnya 2015r. № 856-VIII [On the System of Ukraine broadcasted [electronic resource]: Law of Ukraine dated 28 December 2015. Number 856-VIII.]. Regime to access: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55980 (in Ukrainian).

Еделєва Марина Аркадіївна – аспірант
Запорізький національний університет
Адреса: 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66
E-mail: marinys@bk.ru

Edeleva Marina Arkadiyivna – postgraduate
Zaporizhzhya state university
Address: 66, Zhukovs'kyu Str., Zaporozhye, 69600, Ukraine
E-mail: marinys@bk.ru